

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ กนกรัตน์ รีสอร์ท อัมพวา สมุทรสงคราม
๑๒ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘

โดย

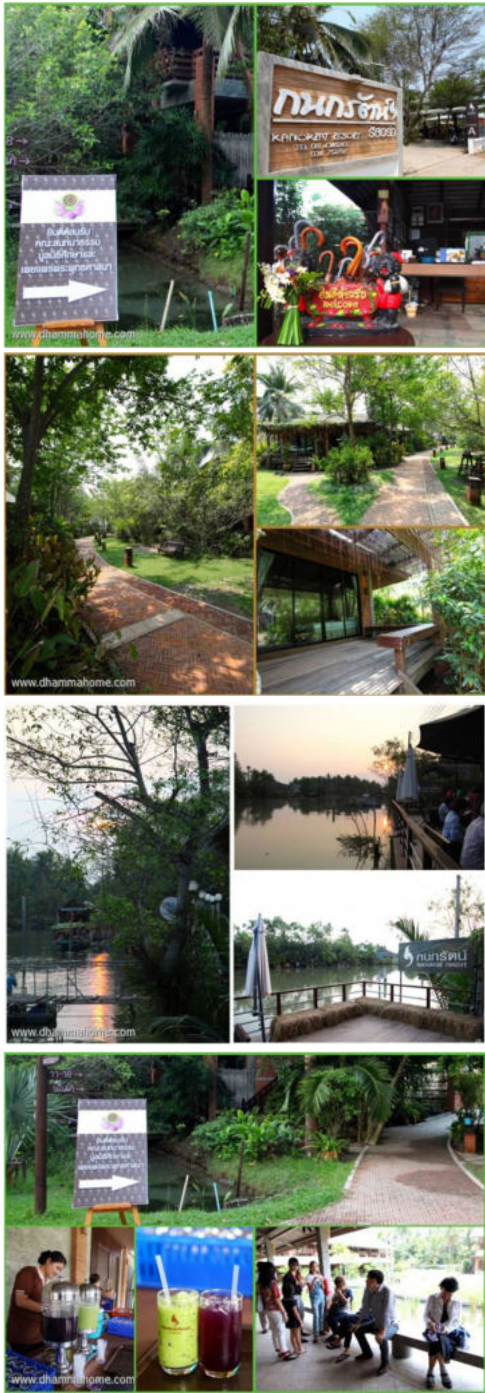
วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ กนกรัตน์ รีสอร์ท อัมพวา สมุทรสงคราม ๑๒ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันที่ ๑๒ - ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และคณะวิทยากรของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา พร้อมทั้งสมาชิกชมรมบ้านอัมมะ มศพ. รวม ๑๑๐ ท่าน ได้รับเชิญจาก คุณสัมพันธ์ และคุณนวรรตน์ พงษ์พรณากุล เจ้าของกนกรัตน์ รีสอร์ท เพื่อไปพักผ่อนและสนทนาธรรม ณ กนกรัตน์ รีสอร์ท อำเภอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ที่นี่เป็นรีสอร์ทที่แวดล้อมไปด้วย ความร่มรื่นของพรรณไม้ บนทำเลที่ยังคง สภาพเดิม ๆ ของวิถีชีวิตริมน้ำคลองอัมพวา ที่ดูเรียบง่าย เหมาะแก่การมาพักผ่อนไม่ว่า จะเป็นครอบครัว หรือหมู่คณะ หรือการ ประชุมสัมมนาของบริษัท หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งทางรีสอร์ท มีห้องประชุมสัมมนาที่โอ่อ่า ทันสมัย ด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ได้มาตรฐาน มีห้องพักที่สะอาด สะดวกสบาย พร้อมด้วย อุปกรณ์อำนวยความสะดวกครบครัน ที่สำคัญ อัมพวาเป็นเมืองที่ยังมีความ สมบูรณ์ของธรรมชาติ ที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ สามารถเดินทางไปพักผ่อนในวันสุดสัปดาห์ โดยไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยจากการขับรถไป ไกล จึงสามารถที่จะเดินทางไปพักผ่อน และท่องเที่ยวได้อย่างสบาย ๆ นอกจากนี้ ทางรีสอร์ทยังมีชื่อเสียงทางด้านอาหาร พื้นบ้านที่อร่อยจนได้รับรางวัลชนะเลิศของ อัมพวาและเชลล์ชวนชิม โดย ม.ร.ว. ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ ยังมอบประกาศนียบัตรไว้ให้ สำหรับอาหารระดับเชลล์ชวนชิมถึง ๓ รายการ คือ ปลาทุ้มมะดัน ยำส้มโอ และ

สะพานปลาหวาน ซึ่งท่านเจ้าของรีสอร์ทได้นำมาให้ทุกท่านได้รับประทานด้วย ต้อง ยอมรับว่าอร่อยจริง ๆ และเป็นรสชาติพื้นบ้านดั้งเดิม ที่หาทานได้ยาก เพราะปัจจุบัน รสชาติของอาหารที่เป็นพื้นบ้านไทยเดิมแท้ ๆ ถูกทำลายโดยมาตรฐานร้านอาหาร สมัยใหม่ ที่ควบคุมตามสูตรข้าง ตวง วัด ทำให้อาหารทุกร้าน มีรสชาติไม่ต่างกันเลย

ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่อาหารที่ขึ้นชื่อ และ
ได้รับรางวัลเท่านั้น อาหารจานอื่น ๆ ที่ท่าน
เจ้าของรีสอร์ทได้กรุณาจัดมาให้ทุกท่านได้
รับประทานในแต่ละมื้อ ก็มีรสชาติที่อร่อย
นุ่มนวล น่าชื่นชมอย่างยิ่งที่ยังคงรักษารสชาติ

ไทยแท้ไว้ได้ไม่เปลี่ยนแปลง เหตุหนึ่งคง
เป็นเพราะแม่ครัวยังคงตำน้ำพริกแกง
ต่าง ๆ เองแบบใหม่ ๆ สด ๆ ในแต่ละวัน
เพราะข้าพเจ้าได้ยินเสียงโขลกน้ำพริก
ปึก ๆ ๆ ขณะที่ได้ถ่ายภาพ บริเวณนั้น

ยอมรับจากใจจริง ๆ ว่า ขณะที่เขียนบรรยายอยู่นี้ ยังนึกถึงน้ำพริกข่อง และ
น้ำพริกกุ้งเสียบ ที่ทั้งสิงห์เหนือ คือ ข้าพเจ้าและพี่แฉั่ว ฟองจันทร์ ต่างยกมือให้ ว่าอร่อย

เป็นเลิศ ส่วนน้ำพริกกุ้งเสียบนั้น เสือใต้ของภูเก็ตที่ว่าแน่ อาจต้องส่งแม่ครัวมาสังเกตการณ์ที่นี่นะครับ เพราะมีรสชาติดีมาก หอมเครื่องและกุ้งเสียบ แบบที่ว่า ยังนึกถึงอยู่จนขณะนี้เลยทีเดียวครับ

ขอกราบอนุโมทนาท่านเจ้าภาพทั้งสอง พร้อมทั้งบุตรชายของท่านเป็นอย่างยิ่งที่ไม่เพียงให้ที่อาศัยพักผ่อนที่สวยงาม ยังให้อาหารเลิศ ให้ความเป็นมิตรที่มีใจดี และประการสำคัญที่สุด ให้ธรรมทานอันเลิศซึ่งมีค่ายิ่งกว่าสิ่งใด สำหรับทุกคน ธรรมอันท่านทั้งสองและบุตรชายของท่านได้รับฟังจากท่านอาจารย์มากว่าสิบปีแล้ว และเป็นเหตุแห่งกุศลศรัทธากราบเรียนเชิญท่านอาจารย์และคณะฯ มาสนทนาธรรม เป็นการปิดรีสอร์ททั้งหมดเพื่อการนี้โดยเฉพาะ ทั้งขอ

ขอบพระคุณและขออนุโมทนา คุณฟองจันทร์ วอลซ (พี่แฉั่ว) ที่ได้รับการร้องขอจากท่านเจ้าภาพ ให้เป็นผู้ประสานงาน ซึ่งการทั้งหลายได้เสร็จสิ้นไปด้วยความเรียบร้อย ดงามและเป็นประโยชน์ยิ่ง ทั้งขอขอบพระคุณพี่เจี๊ยะ รัชนีวรรณ และพี่ประสาร บุญชู

สำหรับน้ำมะพร้าวแสนอร่อย ที่พี่ทั้งสองนำมาให้สหายธรรมได้รับประทานทุกครั้ง ที่เดินทางมายังสมุทรสงครามครับ

อึ่งหากท่านได้ติดตามฟังการสนทนาบ่อย ๆ จะพบว่าระยะนี้ ท่านอาจารย์ได้เมตตากล่าวเตือนให้ทุกคนได้เข้าใจถูกต้องในพระธรรมวินัย เพื่อการสำนึกและปฏิบัติตามในบุคคลที่มีความตรง และจริงใจที่จะศึกษาพระธรรมเพื่อ

เพื่อจุดประสงค์คือ ชัดเกลากิเลสของตน ๆ เป็นสำคัญ นอกจากท่านจะกล่าวถึงสำนักปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวถึงภิกษุในพระธรรมวินัยแล้ว ท่านยังกล่าวคำที่เตือนใจคุณหัสดี ผู้ครองเรือน ผู้เป็นอุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย ด้วย ดังจะขอยกความที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวไว้ในตอนท้ายของการสนทนาธรรม ที่กนกรัตน์ รีสอร์ทนี้ มาเพื่อให้ทุก ๆ ท่านได้พิจารณา โดยทั่วกันดังนี้

"...ฟังธรรมะ เพื่ออะไร? เพื่อเข้าใจถูก เพื่อรู้ความจริง เมื่อรู้แล้ว ธรรมะลึกซึ้งอย่างยิ่ง ยากที่ใครจะเข้าใจได้ ถ้าคนนั้นไม่ได้ยิน ได้ฟัง คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยตรง อย่างละเอียด ทั้งพระวินัย พระสูตร และพระอภิธรรม ไม่มีการกล่าวว่า ภิกษุรูปนั้น รูปนี้ ชื่อนี้ ชื่อนี้ แต่ว่าผู้ใดก็ตาม ประพฤติผิด ต้องผิด ผู้ใดก็ตาม ที่มีความเห็นผิด ก็ต้องผิด!!! สำนักใดก็ตามที่ผิด แล้วจะไม่กล่าวว่าผิด เพราะอะไร? รักตัวเอง

หรือว่า เกรงใจอะไร? ถ้าสิ่งที่ผิด แล้วผิด แล้วไม่พูดเลย ไม่บอกกันเลย ใครจะรู้ว่าผิด? ก็หลงทำสิ่งที่ผิดกันไป ต่อ ๆ ไป

แต่ถ้ารู้ว่า เพื่อประโยชน์หรือเปล่า? แก่คนซึ่งไม่สามารถจะพิจารณาด้วยตัวเอง นอกจากจะได้ฟัง "คำ" ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ละเอียดอย่างยิ่ง ก็สามารถที่จะรู้ว่า ผิดต้องเป็นผิด!!! จะเป็นถูกไม่ได้เลย!!! และ การที่จะอนุเคราะห์คนอื่น ให้เข้าใจถูก ว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก เป็นความหวังดี หรือเป็นความหวังร้าย? เพราะว่า ไม่ใช่เพียงแต่จะเอ่ยคำ เอ่ยชื่อ แล้วก็ไม่มีเหตุผลใด ๆ เลยทั้งสิ้น แต่ทั้งหมด การกระทำ ไม่ว่าใคร? ชื่ออะไร? ก็ไม่สำคัญ แต่พระวินัยอย่างนี้ ว่าอย่างนี้!!! เพราะฉะนั้น ไม่มีการที่คนนี้ทำ แล้วจะไม่ผิด คนนี้ทำแล้วผิด แต่ว่า ใครก็ตามที่ผิด ก็ต้องผิดทั้งหมด นั่นคือ ความตรง และ ความจริง เพื่ออนุเคราะห์ ให้มีการสำนึก..."

กราบท่านอาจารย์ครับ สำหรับข้าพเจ้า นี่เป็นคำที่เตือนใจตนเองอย่างยิ่ง คำจริง วาจาสำจะ เป็นคำเตือนที่ดี สำหรับทุกคน ไม่เว้นแม้บรรพชิต หรือ ศฤกษณ์

อันดับต่อไปขออนุญาตนำความ การสนทนาซึ่งคุณสัมพันธ์ พงษ์พรรณากุล ได้กราบเรียนสนทนากับท่านอาจารย์ เป็นเรื่องของการเข้าใจธรรมะในเด็กและเยาวชน เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ยิ่งไปกว่านั้น ท่านอาจารย์ยังได้เมตตาแสดงถึง

ความสำคัญ และหนทางของการอบรมเจริญปัญญา ไว้โดยละเอียดอย่างยิ่ง ข้าพเจ้า เข้าใจว่าจะเป็นประโยชน์มาก แก่ท่านที่มีความตั้งใจจริง ที่จะเดินบนหนทางนี้ ซึ่งท่าน

อาจารย์ได้เมตตากล่าวไว้โดยละเอียดตามลำดับ เป็นความชัดเจนมาก ๆ ครับ ข้าพเจ้าได้นำมาลงไว้ทั้งหมด โดยไม่มีการตัดทอนเลย เพื่อทุกท่านได้พิจารณาด้วยตนเอง

อนึ่ง สำหรับภาพที่นำมาประกอบ เป็นภาพจากทั้งสองวันของการสนทนา วันแรกเป็นการสนทนาภายในห้องประชุม และในบรรยากาศภายนอกสำหรับวันที่สองครับ

คุณสัมพันธ์ :

กราบเท้าท่านอาจารย์ ท่านคณะวิทยากรทุกท่านครับ จริง ๆ แล้วคำถามแรกไม่ใช่คำถามของผม เป็นคำถามของเพื่อนที่อยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม ส่วนใหญ่โดยเฉพาะท่านที่ปรึกษาของผม ท่านก็มีความปรารถนาดี และท่านก็ดูแลโรงเรียนในจังหวัดสมุทรสงครามมากมาย คำถามแรกคือ ท่านฟังท่านอาจารย์แล้วรู้สึกประทับใจมาก แล้วก็นั่งไปถึงเรื่องทางสังคม เรื่องทางเด็กรุ่นใหม่ ๆ จะทำอย่างไร จะปูพื้นฐานเด็ก ๆ ให้เข้าใจธรรมะที่ท่านอาจารย์ได้กล่าว อันนี้ ก็เป็นความห่วงใยเกี่ยวกับคนรุ่นใหม่ ๆ นะครับ ก็อยากจะกราบเรียนท่านอาจารย์ ได้กรุณาตอบคำถามให้เพื่อน ๆ ชาวสมุทรสงครามได้ฟัง

ท่านอาจารย์ :

สำหรับวัยเด็ก คงไม่พร้อมที่จะฟังธรรมะที่ลึกซึ้ง แต่ก็สามารถที่จะเข้าใจได้ จากชีวิตจริง ๆ ของเขา เราก็มีชีวิตจริงของเด็กในชั้นก็มีหลายคน หลากหลาย ผู้ปกครอง พี่น้อง ญาติ เพื่อนฝูงแต่ละชีวิต ถ้าเราถามเขาให้เขาได้เล่า แล้วก็ให้ทุกคนได้ช่วยกันพิจารณา ว่าอะไรผิด อะไรถูก อะไรดี เขาก็อาจจะช่วยกันคิด และในที่สุด เขาก็เริ่มที่จะเห็นว่า สิ่งใดที่ควร สิ่งใดไม่ควร ก็ค่อย ๆ แทรกความเข้าใจธรรมะ โดยไม่ต้องกล่าวตรง ๆ ว่า เดียวนี้ เป็นธรรมะ ทุกอย่างเป็นธรรมะ เขาก็อาจจะไม่พร้อมที่จะเข้าใจ เพราะเขาอยู่ในวัยนั้น

...แต่ก็ถาม ในสิ่งที่เขาสามารถเข้าใจได้ พี่น้องเป็น
อย่างไร? เหมือนกันหรือเปล่า? ทำอะไรบ้างเมื่อวานนี้?
ทำดี หรือ ทำไม่ดี? อย่างน้อยที่สุด เขาก็ค่อย ๆ "เริ่มคิด
เริ่มเข้าใจ" แล้วเราก็ค่อย ๆ นำไป และถ้ามีคำถามอะไร
เราก็ตอบในทางที่ให้เขา ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น ถ้าเขาเป็นคน
ช่างซัก เราก็สามารถที่จะให้เขาค่อย ๆ เข้าใจ เห็นถูกต้อง
อย่างบอกว่า ขณะนี้ หิวไหม? ถ้าเขาบอกว่า หิว ถ้าไม่มี
ตัวร่างกายนี้ จะหิวไหม? เริ่มให้เขาเข้าใจความจริงว่า
แท้ที่จริงแล้ว ทุกอย่างที่มีจริง บังคับบัญชาไม่ได้ แล้วก็มี
ธรรมะ ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งก็เป็นฝ่ายที่ดี อีกฝ่ายหนึ่งก็
ไม่ดี...

...ขั้นต้น ต้องรู้ว่า อะไรดี? อะไรชั่ว? ตั้งแต่ต้น!!! แล้วเขาก็สามารถที่จะเข้าใจได้ เด็กคนไหน ช่วยพ่อแม่บ้าง? รักพ่อแม่ เพราะอะไร? พ่อแม่ มีคุณ ในอะไรบ้าง? เพราะว่าเด็กบางคน ไม่คิดถึงคุณของพ่อแม่เลย!!! เหมือนพ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงดู แล้วก็อุ้มชูเขาไปตลอด แต่ถ้าเป็นเด็กที่ช่างคิด เราก็อาจจะให้ไปคิดว่า รักพ่อแม่ไหม? รักแล้วทำอย่างไร? ดูแลหรือเปล่า? ถ้าเขาเป็นเด็กไม่ดี พูดไม่ดีนี้ เคยไหม? และขณะนั้น พ่อแม่ รู้สึกอย่างไร? และคำพูดที่ไม่ดีนี้ ไม่ใช่แต่เฉพาะกับใคร ทั้งนั้น กับเพื่อนหรือกับใคร แม้แต่ผู้ที่ช่วยงาน ทำให้เขาเสียใจ...

...เพราะฉะนั้น ถ้าเขาต้องการอย่างเราที่ได้รับสิ่งที่ดี เขาก็เป็นคนดีต่อคนอื่นด้วย ค่อย ๆ แนะนำ ให้เขาได้ยินคำที่คุ้นหูก็ได้ อย่าง พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ที่ดีบักเลส เพราะฉะนั้น บักเลส ก็คือ สิ่งที่ไม่ดี วันนี้มีไหม? โกรธบ้าง หรือเปล่า? อะไรอย่างนี้ ก็ค่อย ๆ ก็คงจะทำให้เขาได้เข้าใจชีวิตจริง ๆ ถ้าเราเอาหัวข้อมา อริยสัจ ๔ รับรอง ไม่มีความหมายเลย!!! อิทธิบาท ๔ ก็ไม่รู้ว่าจะไร? แต่ว่า จากชีวิตจริง ๆ เขาเริ่มเห็นว่า ในบรรดาคนที่เขารู้จัก เขาชอบใคร? เพราะอะไร? ก็ต้องรู้ว่า เป็นเพราะ ความดี หรืออะไร? หรือถ้ามีข่าวคราว ซึ่งแท็กขึ้นมาเงินมาคืนให้ นี่ ถ้าเป็นเขา เขาจะอย่างไร? และอะไรที่ถูกต้อง? ค่อย ๆ เห็นว่า ไม่ว่าเป็นใคร ความดี เป็น ความดี และทุกคน ก็ชื่นชม ความดี ด้วย...

...เพราะฉะนั้น คนที่เป็นคนดี ใครจะเปรียบ จริง ๆ แล้ว ก็ไม่มี ไซ้ไหม? ถ้าจะมีคนอิจฉา ริษยา ก็ช่วยไม่ได้!!! เพราะว่า จริง ๆ แล้ว เขาเข้าใจผิด ว่าแท้ที่จริงแล้ว ถึงจะริษยาใคร ก็ไม่ได้ทำให้คนนั้นเดือดร้อน อกุศลทั้งหลาย เป็นโทษกับตัวเอง ทั้งนั้น มัวแต่คิดร้ายไป อะไรไป คือ ค่อย ๆ รู้จักเด็กในห้อง แล้วก็รู้ว่า แต่ละคน เราจะช่วยเขาอย่างไร ให้เขาเข้าใจสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นคนดีขึ้น...

...เราอาจจะถามทุกวัน วันนี้ใครทำดีบ้างหรือเปล่า? มีหรือ ไม่มี? คนที่ไม่มี จะรู้สึก อายไหม? วันนี้ ไม่ได้ทำดีอะไรเลย เห็นไหม? คือ มี "ความเข้าใจ" สำคัญที่สุด "ความเข้าใจ" "สมานัตตา" ความมีตนเสมอ ไม่นึกถึง ว่าเขาสูงกว่าเรา ต่ำกว่าเรา เสมอกับเรา หรืออะไร แต่ทุกคนเหมือนกันเลย เกิดมาเพราะกรรมที่ได้ทำแล้ว และ ชีวิตแต่ละคน จากเด็ก เป็นผู้ใหญ่ เราก็เห็นตัวอย่าง ตอนเด็กเขาเป็นอย่างไร และตอนโตเขาเป็นอย่างไร? เด็กทุกคนนี้เข้าใจว่า ตอนเล็ก ๆ ดูเหมือนว่า พอใจที่จะทำความดี ชื่นชมในความดี แต่ทำไมโตขึ้น กลายเป็นไม่ดีไปได้ถึงอย่างนั้น!!!!...

...นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ไม่ประมาณ คือ จะไม่เป็นอย่างนั้น เพราะว่า トラバิดที่ไม่เป็นคนดีขึ้นเรื่อย ๆ ไม่เข้าใจความถูกต้อง วันหนึ่ง เขาก็จะทำไมได้ เพราะฉะนั้น คนที่ทำไมได้ นี่จริง ๆ แล้ว ไม่มีใครอยากไม่ดี แต่เมื่อทำไมไม่ได้ เพราะไม่ใช่เขา สะสมมาที่จะเป็นอย่างนั้น!!! คือ ให้เข้าใจถึงเหตุถึงผลจริง ๆ ว่า บังคับบัญชาไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องสะสมความดี เพื่อที่จะไม่เป็นคนเลว ในวันข้างหน้า...

คุณสัมพันธ์ :

ครับ จะขอรับกวนท่านหลายคำถามหน่อยนะครับ ท่านอาจารย์คือ ปกติ ผมเป็นคนฟังธรรมะท่านอาจารย์อยู่ตลอด คราวนี้ ก็มีความสงสัย ช่วงหลังนี้ ได้ยินเรื่อง "ฟังด้วยความเคารพ" ก็รู้สึก ไม่ทราบรู้สึกผิดหรือเปล่า นะครับ บางครั้งเราก็ก้ออกกำลังกายฟังบ้าง ขับรถบ้าง อะไรต่าง ๆ เราก็อินใจเพราะหัดตัวเองไม่ถูกนะครับ ว่าตกลงเราเคารพ หรือไม่เคารพ แต่ก็รู้สึก ว่า บางครั้ง สมมุติว่า เรากำลังทำอะไรสักอย่าง เราก็ฟังไปด้วย บางครั้งเราก็เข้าใจ ที่ได้ยิน บางครั้งเราก็อลุลอยไปกับเรื่องที่เรากำลังทำ

ท่านอาจารย์ :

การเคารพด้วยกาย ความเคารพด้วยวาจา ความเคารพด้วยใจ เพราะฉะนั้น ถ้าเรามีความเข้าใจในพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วฟัง ยิ่งดีกว่าไม่ฟังคะ อย่างน้อยที่สุด บางคนบอกว่า ทำอะไรไปด้วยแล้วฟัง จะไม่ดี ไม่เข้าใจเท่ากับตั้งใจฟังจริง ๆ นั่นถูก แต่ว่าถ้าไม่สามารถจะเป็นอย่างนั้นได้ เพียงได้ฟังคำบางคำนี้ สะกิดใจทันที แล้วก็สามารถที่จะเห็นประโยชน์ในขณะนั้นทันที ก็แล้วแต่การสะสม แต่ขอให้ทราบว่า การฟัง "เพื่อความเข้าใจ" ความเคารพ ก็คือว่า ไม่ใช่ลาม ยศ สรรเสริญ หรืออะไรทั้งสิ้น ไม่ใช่คนอื่นยกย่องชมเชย แต่ "ฟัง ด้วยความเข้าใจ" นั่นจึงเป็นการเคารพจริง ๆ เพราะฉะนั้น "เคารพ" แท้จริงก็คือ เคารพในความถูกต้อง เคารพในความจริง "เคารพ" ในความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึง "ฟัง" เพื่อ "เข้าใจ" นั่นคือ การเคารพ อย่างยิ่ง!!!

...และ เมื่อเข้าใจแล้ว "ปัญญา" ทำหน้าที่ของปัญญา โดยที่ "เรา" ไม่รู้เลย!!! เพราะว่า แต่ละขณะจิต "ไม่ใช่เรา" ที่ทรงแสดงขั้น ๕ รูปขั้น ๖ ไม่รู้อะไรเลย แต่เป็นที่ตั้ง ที่ ยินดี ที่ยึดมั่น ที่ต้องการ เวทนาขั้น ๖ เป็นความรู้สึก ทุกคนแสวงหาแต่ความรู้สึกที่เป็นสุข และเพราะจำได้ว่า อะไรทำให้เป็นสุข ก็ชวนขวาย แสวงหาสิ่งนั้น เพราะฉะนั้น สังขารขั้น ๖ ไม่ว่าจะเป็น โลภะ โทสะ ความ เพียร หรือ อะไรก็ตามทั้งหมด เพราะ "ความจำ" และ เพราะ "ความรู้สึก" ที่ทำให้ ปรงแต่งไป ตามสภาพของ ความรู้สึก ด้วยความจำ ในสิ่งที่ต้องการ เพราะฉะนั้น ก็ เห็นในความ ไม่ใช่ตัวเรา ทั้งหมด และ ชีวิตก็สั้นมาก...

...การฟังธรรมะ เพื่อจุดประสงค์คือ เข้าใจธรรมะ นั่นคือ การเคารพอย่างยิ่ง ไม่ใช่ว่า เวลาฟัง มีท่านหนึ่ง ท่านก็ อาน้ำ แต่งตัวเรียบร้อย ไม่ทำอะไรเลย นั่งฟัง "เข้าใจ" หรือเปล่า? หวังอะไร หรือเปล่า? และชีวิตของท่านต่อมาก็คือ ท่านป่วยไข้เป็นอัมพาต ไม่ฟังธรรมะเลย!! ใครจะรู้ว่า การฟังด้วยความเคารพจริง ๆ เพื่อการเห็นประโยชน์จริง ๆ คือ เข้าใจ ไม่ใช่เคารพ ด้วยการไปอาน้ำ แต่งตัว เรียบร้อย แล้วก็มานั่งฟัง เข้าใจว่าเป็นการเคารพ แต่สำคัญที่สุด คือ "เข้าใจ" ในคำสอน ซึ่งไม่เปลี่ยน แล้วก็ไม่มีใครสามารถที่จะทำให้เราเปลี่ยน จากความเคารพใน พระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย...

...เพราะ เราไม่ถือกิริยาอาการภายนอก แต่ความที่มั่นคง ในความถูกต้อง ในความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่ง "ทุกคำ" กล่าวถึง สิ่งที่มีจริง แต่เราต้องเริ่มเข้าใจ ตาม ลำดับ ทีละเล็กทีละน้อย ทีละเล็กทีละน้อย เพราะยังฟัง ยังเข้าใจ ยังลึกซึ้ง เพราะฉะนั้น จะไม่เหมือนกับการที่เรา เพิ่งเริ่มฟัง ก็ยังเห็นพระคุณมากขึ้น อันนั้นคือ การฟัง

ด้วยความเคารพ แม้แต่การอบรมเจริญปัญญา ที่เป็น
ภาวนาก็ด้วยความเคารพ "สักกัจจาวนา" หมายความว่า
เคารพต่อการที่รู้ว่า ธรรมะยาก ขณะนี้มีสิ่งที่พระพุทธ
เจ้าตรัสรู้ทุกอย่าง เช่น "เห็น" พระพุทธเจ้าก็ตรัสรู้ ในการ
เป็น "ธาตุ" ซึ่งเกิดขึ้น แล้วก็ดับไป ขณะนั้น ต้องไม่มีอะไร
เลย ทรงแสดงให้เห็นว่า "ถึงเฉพาะ" นี่ "เฉพาะ" จริง ๆ แต่
ละหนึ่ง!!!...

...เพราะฉะนั้น การอบรมเจริญปัญญา ด้วยความเคารพ
ว่า ต้องเป็นความเข้าใจขึ้น โดยความเป็นอนัตตา นี่คือ
ด้วยความเคารพในความเป็นธรรมะ ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจ
บังคับบัญชาจริง ๆ คือ ไม่เคลื่อน ไม่ไหวเขว ไปสู่การที่
จะ "คิดเอง" หรือ เข้าใจผิด หรือ หวังผล ว่าถ้าทำอย่างนั้น
อย่างนี้ แล้วสามารถที่จะละกิเลสได้ ซึ่งตราบใดที่ยังทำ
อยู่ เป็นเพราะยังมีโลภะอยู่ แล้วก็ยังเป็นเพราะ ยังเป็น
"ความไม่รู้" อยู่ เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่า ค่อย ๆ ละ การ
ที่เป็น "เราทำ" หรือ การ "จะทำ" จนกระทั่งเมื่อไหร่ ไม่ได้
ทำอะไรเลย ก็เข้าใจความจริงของสภาพธรรมะที่เกิดขึ้นแล้ว
ไม่ใช่สิ่งที่ยังไม่เกิด เกิดแล้ว เดียวนี้ สิ่งนี้ เกิดแล้วดับ
แต่ปัญญาขึ้นฟัง น้อยมาก ฟังความจริง เชื่อมั่นจริง ๆ ว่า
ธรรมะ เป็นอย่างนี้ แต่ต้องมีความมั่นคงว่า สามารถจะ

ประจักษ์ความจริงได้ เมื่อละความไม่รู้และความติดข้อง
ไม่ใช่ว่า เมื่อเราอยากจะรู้ อันนั้น ก็แสดงว่า ฟังแล้ว ไม่มี
ความเข้าใจที่มั่นคง...

...เพราะฉะนั้น ทรงแสดงธรรมะที่กำกับไว้ เช่น ปริยัติ
การรอบรู้ในพระพุทฺธพจน์ คือ ความเข้าใจแต่ละคำ
ถูกต้อง ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่แต่ง ไม่เติม ธรรมะ ต้องเป็น
ธรรมะ ตรงตามที่ได้ฟัง เมื่อมีความเข้าใจอย่างนี้มั่นคง
เป็น "สัจญาณ" คือ ปัญญาที่รู้ความจริงของสภาพ
ธรรมะ ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิด "ปฏิบัติ" คือ ธรรมะที่เป็น
โพธิปักขิยธรรม หลาย ๆ อย่าง ไม่ใช่ปัญญาอย่างเดียว
ต้องมีทั้งสติ มีศรัทธา มีวิริยะ เหล่านี้ ซึ่งทรงแสดงไว้ว่า
เป็นธรรมะ ทั้งหมด จากการที่ ขณะฟัง ก็มีสติในขณะที่
เข้าใจ แต่ตราบใดที่ยังไม่ "ถึงเฉพาะลักษณะที่กำลังมี"
จริง ๆ แม้ในขณะที่ฟัง ก็ถึงสภาพนั้นได้!!! "ขณะนั้น" จึงจะ
เป็น สัทธินทรีย์ เริ่มเป็นอินทรีย์ ทั้งศรัทธา ทั้งวิริยะ ทั้งสติ
ทั้งสมาธิ ทั้งปัญญา "ไม่ใช่เรา" อีกเลย!!!!...

...เพราะฉะนั้น ก็เป็น "ผู้ที่ตรง" ว่า ขณะนั้น คือ ขณะที่ลักษณะของสภาพธรรมะ ปรากฏในความเป็นธรรมะ เพราะ สติกำลังรู้ตรงนั้น!!! เฉพาะตรงนั้น!!! ด้วยปัญญาจากการฟัง ที่เข้าใจ จนกระทั่งสามารถที่จะ "ถึงเฉพาะ" ลักษณะนั้นด้วยความ "ไม่ใช่เรา" และ ด้วยความ "เข้าใจ" นั้นเป็นการ "เริ่มต้น" ของ "ปฏิบัติ" ซึ่งทำ "กิจญาณ" จนกว่าจะค่อยๆ เข้าใจขึ้น เพราะขณะนี้ ระหว่างเห็นกับได้ยิน ก็มีกิเลสเกิดแล้ว โดยไม่รู้ พระอรหันต์เป็นผู้ดับอาสวะ เมื่อเห็นแล้วไม่รู้ ก็เป็นกิเลสชั้นอาสวะ โดยไม่รู้เลย เพราะฉะนั้น พระอรหันต์ ต่างกับคนที่ไม่ใช่พระอรหันต์ คือ ไม่มีกิเลสใด ๆ เลย คิดดู!!!...

...จากปัญญา ที่รู้ความจริง มั่นคงในความจริง ใน "จิรกาลภาวนา" เคารพในความจริง "สักกัจจภาวนา" แล้วก็
 อบรมไป จนกระทั่ง สภาพธรรมะปรากฏเมื่อไหร่ เมื่อนั้น
 ปัญญาก็รู้ ตรงตามที่ได้ทรงแสดงไว้!!! ตามที่ได้ฟัง!!!
 เพราะฉะนั้น สภาพธรรมะ สามารถปรากฏได้จริง ๆ ด้วย
 ปัญญา ที่ได้อบรมแล้ว ด้วยการละ!!! เพราะฉะนั้น เป็น
 ผู้ที่มีปกติ อาจหาญ ที่จะเป็นปกติ!!! ถ้าคิดจะทำเมื่อไหร่
 ก็แสดงว่า ยังมีเยื่อใยของโลกะ ความเป็นตัวตนอยู่ คอย
 ดึงไว้ คอยดึงมา คอยดึงไป ตลอดเวลา ไปสู่ตรงนั้น ไปสู่
 ตรงนี้ มาตรงนี้ มาตรงนั้น จะเป็นลมหายใจ หรือ จะเป็น
 อะไร ก็แล้วแต่จะคิดไป!!!...

...แต่ว่า ปัญญาที่อบรมแล้ว สามารถที่จะรู้ว่า "ผิด" จึง
 "ละ" เพราะฉะนั้น กว่าจะละคลาย อุปาทาน ในสิ่งที่
 ปรากฏ ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย เป็นสิ่งที่เราติดข้องใน
 รูปนั้น ๆ มานาน แขนนาน ละคลายอุปาทาน ที่ยึดถือ
 ความรู้สึกกว่า "เป็นเรา" เดี่ยวสุข เดี่ยวทุกข์ การละคลาย
 ความรู้สึก เรากำลังจำ เดี่ยวนี้คะ "จำ" ถ้าไม่จำ จะไม่รู้
 เลยว่า แต่ละคำ แม้แต่การ "คิด" ก็ต้องเพราะ "จำ" ทุก
 อย่าง เป็นไปเพราะ "จำ" และ ความรู้สึก ซึ่งเป็นอุปาทาน
 ชั้นที่สำคัญ ที่จะปรุงแต่งสังขารชั้น และเรารู้ไหม ว่า

เมื่อไหร่จะเข้าใจว่า เดียวนี้ "จำ" มี มีจริง ๆ ถ้ายังไม่รู้ว่า
เป็น "จำ" ก็ยังคงเป็น "เรา"...

...กว่าจะหมด การที่เคยยึดมั่นไว้ นานแสนนาน ก็คือว่า
เป็นผู้ที่มั่นคง ในการที่จะได้อบรม เจริญปัญญา โดยไม่
หวั่นไหว!!! ไม่ว่า อีกนานสักเท่าไร ก็เป็นปัญญา ที่
สามารถจะถึงความจริง เพราะว่า ทุกอย่าง เป็นความจริง
ทั้งนั้น รู้ได้ทั้งนั้น แม้แต่ "เห็น" ขณะนี้ เกิดแล้วดับ และ
"ได้ยิน" จึงเกิดแล้ว หรือสภาพธรรมะอื่นก็ได้ ที่ไม่ใช่
"ได้ยิน" "คิดนึก" ก็ได้ เกิด แล้ว ดับ!!!!...

...ต้อง "เข้าถึง" ที่ละหนึ่ง ด้วยความเข้าใจขึ้น ซึ่งทำให้ "คลายการยึดถือ" และสามารถที่จะ "รู้สภาพธรรมะ" ทั่วขึ้น จึงค่อย ๆ คลายไปได้ ยังติดอยู่ที่สิ่งหนึ่งสิ่งใด ก็รู้ว่า ยังไม่สิ้นกิจ ที่จะต้อง สะสม ความเห็นถูกต้อง ในสภาพธรรมะ

เพราะฉะนั้น ก็เป็นผู้ที่มั่นคง ไม่หวั่นไหว อาจหาญ ร่าเริง อุกุศลเกิดแล้วปกติ ไม่ชอบเลย ทำอย่างไรจะไม่มียอกุศล ดันรน ด้วยความไม่รู้ กระสับกระส่าย อุทธัจจะ ฟุ้งซ่าน "ด้วยความเป็นเรา" แต่เมื่อมีปัญหา อาจหาญ มีกำลัง พอฟที่จะเข้าใจในขณะนั้น ว่าไม่ใช่เรา ทั้งหมด ขึ้นอยู่กับ "ปัญญา" ที่สามารถที่จะรู้ว่า "ไม่ใช่เรา" ก็แสดงว่า จากความเป็นอินทรีย์ เป็นพละ ไม่หวั่นไหว ไม่ว่าอะไรจะเกิด จะเป็นโกรธ จะเป็นรัก จะเป็นเยื่อใย จะเป็นอะไร ก็ตามแต่ไม่ใช่ไม่มี ไม่ใช่ว่าหมดไป ไม่เกิดอีก มีปัจจัย เกิดให้เห็น ให้เข้าใจถูกต้อง ว่า "เป็นธรรมะ" เพราะฉะนั้น ขึ้นอยู่กับปัญญา ถึงระดับขั้น ที่สามารถที่จะเข้าใจ แล้ว "ละ" ในการที่เคยเป็นเรา ไม่ต้องทำอย่างอื่นเลย!!! เพียงแค่รู้ว่า เป็นธรรมะ ไม่ใช่เรา!!!!....

...แล้วหนทางนั้น ก็จะค่อย ๆ พ้นจากความเป็นทาสของ "โลภะ" ซึ่งขณะนี้ ยังเป็นทาสของโลภะตราบโด รู้สึกว่าสบายดี เดี่ยวนั้นก็อร่อย เดี่ยวนี้ก็...หาไป หาไปหมดทุกอย่าง ไม่เห็นเดือดร้อนเลย หาได้!! หรือว่า ถ้าเกิดจะไม่ได้ ก็เป็นธรรมดา ค่อย ๆ เข้าใจมานิดหนึ่ง แต่ก็ยังไม่พ้นจากความเป็นทาสของโลภะ...

...เมื่อไหร่ที่พ้น ภาวะอีกอย่างหนึ่ง ที่ค่อย ๆ ห่าง จาก
ความเป็นทาส ซึ่งเป็นมาโดยตลอด ในสังสารวัฏฏ์ แต่ถ้า
ไม่เกิด จะไม่รู้เลย ว่า เบากว่าการที่เราต้องเป็นทาสของ
โลกะ ที่ให้ทำโน่น ให้ทำนี่ ให้ไปสำนักปฏิบัติ ให้ไปนั่งจกด
จ้อง ให้ไปทำอะไร ทั้งหมด ด้วยความต้องการทั้งนั้น
หลอกล่อ พาไป ไม่ให้รู้สึกตัวเลยตลอดเวลา จนกระทั่ง
เมื่อเห็นโลกะ ละสมุทัย จึงสามารถที่จะ "รู้ความจริง" ซึ่ง
ไม่เคยรู้มาก่อน!!!!...

...เพราะฉะนั้น ปัญญา จะค่อย ๆ เป็นปกติ แล้วก็ไม่หนัก
กระสับกระส่าย เพราะเป็น "พละ" มีกำลัง แต่จาก "พละ"
ก็ยังคงไปอีก จนกระทั่งถึงความเป็น "โพชฌงค์" ไกลี่ที่จะ
รู้แจ้ง อริยสัจจธรรม!!! จนกระทั่งเป็นหนทาง คือ ตัว
ธรรมะ ที่ได้อบรมมาแล้ว ให้ผล เกิดขึ้น เป็นปัญญา ที่
ประจักษ์แจ้ง สภาพของธรรมะ สภาพของธรรมะ ซึ่งดับ
กิเลส จึงรู้ว่า ขณะนั้น ไม่ใช่เรา!!!!...

...ก็เป็นเรื่องของ "ความเข้าใจของตนเอง" ฟังไป เข้าใจไป เก็บไว้ สะสมไว้ ไม่ลืม แม้แต่ว่า แล้วก็ไม่มี จริงไหม? กำลังติดข้องอะไรสักอย่างหนึ่ง ถ้ามีปัญญาเกิดขึ้น แล้วก็ไม่มี!!! เพราะฉะนั้น ความติดข้องขณะนั้น จะจาง และจะเบากว่า แต่ก็ต้องแล้วแต่ "กำลังของความมั่นคง" ว่ามีความเข้าใจในคำนี้มากน้อยแค่ไหน? "แล้วก็ไม่มี" นี่จะคะถึง "ภังคญาณ" ซึ่งเป็น "วิปัสสนาญาณ" ที่ไม่ใช่ญาณต้น ๆ ญาณ ที่จะทำให้ละคลาย เพราะ "แล้วก็ไม่มี" แสดงว่า เราเคยติด ในสิ่งที่ไม่มี เคยหลงยึดถือ ว่ามี ลม ๆ แล้ง ๆ ตลอดเวลา เพียงแค่สิ่งนี้ เกิดแล้วดับไป ยังจำว่ามี!!!!...

...คนที่นั่งอยู่ตรงนี้ ไม่เห็น ยังคิดว่าเขายังอยู่ที่โน่น ที่นี้
เห็นไหม? นั่นคือ "อึดอัดสัญญา" แต่ ไม่มี คือ ไม่มี แม้แต่
ขณะนี้ ก็ไม่มี!!! ถ้ามี การที่สามารถจะรู้ได้ว่า สิ่งที่ปรากฏ
ทางตา เป็นเพียงสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ แต่ความคิด
ความจำ ว่าเป็นโต๊ะ เป็นเก้าอี้ เป็นคนนั้น เร็วแค่ไหน?
แล้วก็ เป็น "สภาพที่จำ" "ไม่ใช่เรา" ด้วย!!!!...

...เพราะฉะนั้น กว่าที่จะละลายหมดทั้ง ๕ ขันธ์ ซึ่งเป็น
อุปาทาน ที่ยึดมั่นมานานแสนนาน ก็เป็นผู้ที่ไม่หวั่นไหว
ไม่เดือดร้อน เพราะ กำลังเป็นผู้ที่ พังธรรมะ ปริยัติ เพื่อที่
จะถึง ปฏิบัติ โดยความเป็น "อนัตตา" ตลอด ไม่ใช่มี
"อัตตา" เข้าไปแทรกคั่น เมื่อไหร่ ก็หลงทาง แล้วแต่ว่า
ปัญญาที่สะสมมา มีกำลังพอที่จะรู้ไหม? ว่า นั่นผิด จึงจะ
ละได้!!!!...

...เป็นเรื่องของการอบรม ในแต่ละชาติ ที่มีโอกาสได้ฟัง พระธรรมแล้ว ไม่ประมาณ!!! เพราะว่า นี่เป็น สาวกบารมี บารมี มีตั้งแต่ "มหาโพธิบารมี" เป็นพระมหาสัตว์ คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า "ปัจเจกบารมี" แล้วก็ "สาวกบารมี" ถ้า ไม่มีความเข้าใจเลย ไม่ใช่ผู้ฟัง!!! ไม่มีการที่จะอบรม ความเห็นถูก เพื่อที่จะละความเห็นผิด แล้วก็ยังมี บุคคล ที่จะรู้แจ้งสภาพธรรมะ โดยเป็น "โนยบุคคล" แล้วแต่จะเป็น "พุทธเวไนย" เฉพาะ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น ที่ สามารถจะมีคำ ที่ทำให้บุคคลนั้น เข้าใจ จนกระทั่ง สามารถที่จะดับกิเลสได้ หรือว่า ถึงแม้ว่า จะไม่ใช่ "พุทธ เวไนย" ก็เป็น "สาวกเวไนย" ได้พบสาวก อย่างท่านพระสารีบุตร ตอนนั้นก็เป็นอุปติสสมาณพ ได้ฟังท่าน พระอัสสชิ ยังไม่พบพระพุทธรเจ้าเลย แต่ก็สามารถที่จะรู้ ความจริงได้ หรือแม้ เมื่อไม่มีพระพุทธรเจ้า ไม่มีสาวกแล้ว ก็เป็น "ธรรมเวไนย" เพราะฉะนั้น รู้ได้เลย ว่า "พระธรรม คำสอน" แม้ไม่พบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่พอได้ยิน แล้ว เห็นความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า...

...ซึ่งไกลกับคนที่ไม่สามารถที่จะฟัง แล้วก็เข้าใจในความ
เป็นอนัตตา เพราะมีความเป็นอนัตตา!!! แล้วแต่ จะฟัง
ธรรมะ ฐึ้นไม่ได้เลยว่าคนที่ไปฟังธรรมะ ฟังด้วยความ
เราหรือเปล่า? ถ้ามีคำถามว่า แล้วทำอย่างไร? นั่นคือ
"เป็นเรา" ตลอดเวลาที่ต้องการ ฟังด้วยความต้องการ
เพราะฉะนั้น ก็ไม่ใช่ฟังด้วยความเคารพ ด้วยความเข้าใจ
จริงๆ ว่า ไม่ใช่เรา แต่เป็นอนัตตา ก็เป็นเรื่องที่ละเอียด...

...เพราะฉะนั้น ถ้าเข้าใจว่า รอบรู้แต่ละคำ ก็จะทำให้
เข้าใจ คำอื่น ๆ ที่ มากเหลือเกิน ที่ได้ตรัสไว้ดีแล้ว จาก รู้
ธรรมะ ก็รู้ว่า เป็นนามธรรม เป็นรูปธรรม จากนั้นนามธรรม
รูปธรรมก็เป็น ชันธ & จะพ้นจากนามธรรม รูปธรรม ได้
ไหม? ชันธ & จะพ้นจากความเป็น ธรรมะ ได้ไหม?
เพราะฉะนั้น จากการที่จะไตร่ตรอง ธรรมะมีมาก แต่ต้อง
ตามเหตุ ตามปัจจัย ถ้าสะสมการฟัง การเข้าใจเป็น
ปัจจัยให้การไตร่ตรองธรรมะ สามารถที่จะเข้าใจ แม้ "คำ"
ซึ่งคนอื่นคิดไม่ถึง หรือว่ามองไม่เห็น!!! หรือว่าไม่เข้าใจ!!!
เช่น เดียวนี้!!! ...แล้วก็ไม่มี!!!... ถูกต้องไหม? ถ้า "แล้วก็
ไม่มี" สิ้นเข้า สิ้นเข้า ก็รู้ว่า ไม่มี จริง ๆ !!! แล้ว ไปติดข้อง
ได้อย่างไร? กว่าจะหมดทั้ง ๕ ชันธ คงไม่ทราบนะคะ ว่า
ฟังอย่างนี้ เข้าใจอย่างนี้ เพื่อ ละโลภะ ความต้องการ!!
เพราะ รู้ในความลึกซึ้ง!!!

www.dhammadhome.com

๔. ปรีวัฏฐสูตร

(ว่าด้วยการรู้อุปาทานขันธโดยเวียนรอบ ๔)

[๑๑๒] กรุงสาวัตถี. ที่นั่นแล พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุปาทานขันธ ๕ ประการนี้ ๕ ประการ เป็นไฉน ? คือ อุปาทานขันธคือรูป อุปาทานขันธคือเวทนา อุปาทานขันธคือสัญญา อุปาทานขันธคือสังขาร อุปาทานขันธคือวิญญาณ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรายังไม่รู้ยิ่งซึ่งอุปาทานขันธ ๕ ประการนี้ โดยเวียนรอบ ๔ ตามความเป็นจริงเพียงใด เราก็ยังไม่ปฏิญาณว่า เป็นผู้ตรัสรู้ชอบยิ่งซึ่งสัมมาสัมโพธิญาณ อย่างยอดเยี่ยมในโลก พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ เพียงนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อใดแล เรารู้ยิ่งซึ่งอุปาทานขันธ ๕ เหล่านี้ โดยเวียนรอบ ๔ ตามความเป็นจริง เมื่อนั้น เราจึงปฏิญาณว่า เป็นผู้ตรัสรู้ชอบยิ่ง ซึ่งสัมมาสัมโพธิญาณอย่างยอดเยี่ยม ในโลก พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดาและมนุษย์ เวียนรอบ ๔ อย่างไร คือ เรารู้ยิ่งซึ่งรูป ความเกิดแห่งรูป ความดับแห่งรูป ปฏิปทาอันให้ถึงความดับแห่งรูป, รู้ยิ่งซึ่งเวทนา...รู้ยิ่งซึ่งสัญญา...รู้ยิ่งซึ่งสังขาร...รู้ยิ่งซึ่งวิญญาณ ความเกิดแห่งวิญญาณ ความดับแห่งวิญญาณ ปฏิปทาอันให้ถึงความดับแห่งวิญญาณ.

[๑๑๓] ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็รูปเป็นไฉน. คือ มหาภูตรูป ๔ และ รูปที่อาศัย มหาภูตรูป ๔ นี้เรียกว่ารูป ความเกิดขึ้นแห่งรูปย่อมมี เพราะความเกิดขึ้นแห่งอาหาร ความดับแห่งรูป ย่อมมี เพราะความดับแห่งอาหาร อริยมรรคประกอบด้วยองค์ ๘ ประการ คือ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ นี่แล เป็นปฏิปทาอันให้ถึงความดับแห่งรูป

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็สมณะหรือพราหมณ์เหล่าใดเหล่าหนึ่ง รู้ยิ่งซึ่งรูปอย่างนี้ รู้ยิ่งซึ่งความเกิดแห่งรูปอย่างนี้ รู้ยิ่งซึ่งความดับแห่งรูปอย่างนี้ รู้ยิ่งซึ่งปฏิปทาอันให้ถึงความดับแห่งรูปอย่างนี้ ปฏิบัติแล้วเพื่อความหน่าย เพื่อความคลายกำหนัด เพื่อ

ความดีรูป สมณะ หรือพราหมณ์เหล่านั้นชื่อว่าปฏิบัติดีแล้ว ชนเหล่าใดปฏิบัติดีแล้ว ชนเหล่านั้นชื่อว่า ย่อมหยั่งลง ในธรรมวินัยนี้

พระสูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ชันธวารวรรค เล่ม ๓ หน้าที่ ๑๒๑

ขอยกข้อความที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวแล้วข้างต้น มาลงซ้ำอีกครั้งเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจที่ดี เพื่อความมั่นคงในหนทาง อันมีท่านผู้ดำเนินไปได้แล้ว ดังนี้

"...เป็นผู้ที่มั่นคง ไม่หวั่นไหว อาจหาญ ร่าเริง อกุศลเกิดแล้วปกติ ไม่ชอบเลย ทำอย่างไรจะไม่มีอกุศล ดิ้นรน ด้วยความไม่รู้ กระสับกระส่าย อุทธัจจะ ฟุ้งซ่าน "ด้วยความเป็นเรา" แต่เมื่อมีปัญญา อาจหาญ มีกำลังพอที่จะเข้าใจในขณะนั้น ว่าไม่ใช่เรา ทั้งหมดขึ้นอยู่กัปัญญา ที่สามารถที่จะรู้ว่า "ไม่ใช่เรา" ก็แสดงว่า จากความเป็นอินทรีย์เป็นพละ ไม่หวั่นไหว ไม่ว่าอะไรจะเกิด จะเป็นโกรธ จะเป็นรัก จะเป็นเยื่อใย จะเป็นอะไรก็ตามแต่ ไม่ใช่ไม่มี ไม่ใช่ว่าหมดไป ไม่เกิดอีก มีปัจจัย เกิด ให้เห็น ให้เข้าใจ ถูกต้องว่า "เป็นธรรมะ" เพราะฉะนั้น ขึ้นอยู่กัปัญญา ถึงระดับขั้น ที่สามารถที่จะเข้าใจ แล้ว "ละ" ในการที่เคยเป็นเรา ไม่ต้องทำอย่างอื่นเลย!!! เพียงแค่รู้ว่า เป็นธรรมะ ไม่ใช่เรา!!!... "

กราบทำบุญบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยี่

ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธา

ของคุณสัมพันธ์และคุณนรรัตน์ พงษ์พรธนากุล

และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

